

Evaluation of the Relationship Between Happiness and Pre-Internship Exam Score in Internship Medical Students of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences in 1400

Fakher Rahim Thalassemia and Hemoglobinopathy Research Center, Health Research Institute, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Mehdi Sayyah* Faculty Member, Education Development Center (EDC), Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Mahdi Najjar Student, Research Committee, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Abstract

Introduction Happiness is one of the most important concepts in daily life that can influence various aspects of life. Accordingly, the present study aimed to examine the relationship between pre-internship test scores and the level of happiness among medical interns at Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences.

Methods This descriptive, cross-sectional, and correlational study included all medical students in their internship period. Based on sample size formula, 235 students were selected using simple random sampling and participated in the study. Each participant completed a questionnaire that included demographic information and relevant variables assessed through a standardized happiness scale.

Results The mean score of happiness was lower than the average. There was a direct and significant relationship between pre-internship test score and happiness score.

Conclusion In recent years, the COVID-19 pandemic has negatively affected the educational and learning conditions of students, particularly those in medical fields, leading to increased psychological concerns. Therefore, it is recommended that educational strategies be optimized and training workshops focused on psychological well-being be implemented to enhance students' mental health and academic performance.

Keywords: *pre-internship test, happiness, internship*

* Corresponding Author sayah_bargard@aol.com

Extended Abstract

Introduction

Happiness is regarded as the most fundamental psychological need for humans. It is an emotional state characterized by positive feelings such as joy, life satisfaction, well-being, security, and contentment. A happy individual experiences emotional stability, enjoys daily activities, accepts personal weaknesses, and remains resilient in the face of challenges. Additionally, happiness facilitates motivation and social interactions, enhancing engagement in various activities.

In contemporary society, students represent a crucial and influential segment of the population. Attention to their physical and mental health is therefore of significant importance. Among the various personality traits, happiness can assist individuals in coping with stress and pressures arising from different life domains. Scientifically, happiness is defined as the evaluation of one's life; individuals assess their life either through an overall judgment or through evaluation of specific domains, considering recent emotional experiences related to life events.

Students, as the human capital and future contributors of society, require particular attention to their mental well-being. Medical students and those in allied health disciplines, who are responsible for the health of others, need to maintain their own mental health, drawing the attention of researchers. A lack of mental health can negatively affect students' academic performance, leading to poor grades, academic dropout, and behavioral problems.

Happiness consists of three essential components: the emotional component, reflecting a cheerful and positive mood; the social component, which pertains to the quality of social relationships and the ability to obtain social support; and the cognitive component, involving the processing and interpretation of information in a manner that promotes optimism and joy. Happiness has been shown to improve cognitive function, enhance communication quality, increase altruistic behavior, and contribute to professional success and problem-solving ability.

Previous studies have suggested a logical relationship between academic performance, considered an indicator of student behavior, and happiness. Academic engagement, akin to occupational work for students, indicates that satisfaction and happiness in students are closely tied to academic achievement. Eysenck (1945) described happiness as a stable form of extraversion, noting its correlation with positive social

interactions. Bandura (2001) and Kulkarni (2019) further emphasized that happiness depends on the frequency and intensity of positive emotions, high life satisfaction, and absence of negative emotions such as depression and anxiety—all factors influencing students' academic outcomes.

Given the increasing number of medical schools and students over the past two decades to meet societal needs, attention to the quality of education and factors affecting it has become imperative. Accordingly, this study aimed to investigate the relationship between happiness and pre-internship exam scores among medical interns at Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, in 2021.

Methods

This descriptive-analytical, cross-sectional, correlational study was conducted in 2021 on all medical interns at Jundishapur University of Medical Sciences in Ahvaz. Following approval by the University Ethics Committee (IR.AJUMS.REC.1400.506), participants were selected using simple random sampling. Based on Hosseini et al. and with a power of 80% and a significance level of 0.05, the sample size was calculated to be 235 students.

Inclusion criteria comprised all medical interns who voluntarily agreed to participate, were free from chronic physical or psychiatric conditions, and were not using specific medications. Exclusion criteria included having a first-degree relative with a chronic or psychiatric illness, addiction to tobacco, alcohol, or drugs, and experiencing stressful events within the past three months.

The Oxford Happiness Questionnaire, a 29-item scale developed by Argyle and Lu, was administered to all participants. Each item was rated on a 4-point Likert scale (0–3), yielding a total score ranging from 0 to 87, where higher scores indicate greater happiness. The questionnaire was also made available online via the Porsline platform, and participants were invited to complete it through WhatsApp or SMS links, which indicated informed consent. Previous studies have reported Cronbach's alpha values for the Oxford Happiness Questionnaire ranging from 0.84 to 0.91, confirming high reliability.

Data were analyzed using SPSS version 22. Quantitative variables were described using mean and standard deviation, and qualitative variables were summarized with frequencies and percentages. Normality was assessed using the Kolmogorov–Smirnov test. T-tests were used for continuous variables, and chi-square tests for categorical variables. Participants were assured of

confidentiality, and their data were not used for any other purposes.

Results

The mean pre-internship exam score among interns was 122.63 ± 16.59 , while the mean happiness score was 38.62 ± 9.14 , which was below average. A significant positive correlation was found between pre-internship exam scores and happiness scores ($r = 0.325, P < 0.05$).

Analysis by demographic variables showed no significant association between happiness scores and age, gender, or marital status ($P > 0.05$). However, interest in the field of study was significantly associated with happiness ($P > 0.05$). Regarding socio-economic variables, family income showed a significant relationship with happiness ($P > 0.05$), while place of residence did not ($P > 0.05$). Most participants were single (77%), 60% were female, and 77% expressed interest in their field of study.

Discussion

Happiness, as a hypothetical personality trait, is characterized by vitality, social engagement, and trustworthiness. Cognitive psychologists emphasize that happiness has a considerable cognitive dimension. Studies such as Kulkarni et al. and Hosseini et al. reported that medical students' happiness levels are generally moderate, with females slightly happier than males, although differences are often non-significant. Lower happiness in the current study may be attributable to factors such as residential circumstances, life satisfaction, and the COVID-19 pandemic's negative impact on mental well-being.

Consistent with previous research, this study found a significant direct correlation between academic performance and happiness. Similar findings were reported by Safari et al. Sheikh-Monsi et al. and Barati et al. highlighting that higher happiness is associated with better academic outcomes. Discrepancies among studies regarding mean happiness scores may reflect differences in living conditions, socio-economic status, and the disruptive effects of the COVID-19 pandemic.

Conclusion

This study demonstrated that happiness levels among medical interns were below average. A significant positive correlation was observed between pre-internship exam scores and happiness. No significant associations were found between happiness and gender, age, marital status, or residence. In contrast, family income and interest in the field of study were significantly related to happiness.

It is recommended that interventions aiming to enhance student happiness be implemented, focusing on psychological support and educational workshops. Given the challenges imposed by the COVID-19 pandemic, medical students' academic and clinical performance has faced substantial disruption, emphasizing the need for targeted strategies to promote mental health and overall well-being.

Keywords: *pre-internship test, happiness, internship*

بررسی ارتباط بین نمره‌ی آزمون پیش‌کارورزی و میزان شادکامی کارورزان دکترای حرفه‌ای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

فاخر رحیم مهدی سیاح*

مهدی نجار

مرکز تحقیقات تالاسمی و هموگلوبینوپاتی، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

عضو هیأت علمی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

دانشجوی دکترای حرفه‌ای پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

چکیده

زمینه و هدف

شادکامی یکی از مفاهیم مهم در زندگی روزمره است که می‌تواند از جنبه‌های مختلف بر زندگی تأثیرگذار باشد. در این راستا مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط بین نمره‌ی آزمون پیش‌کارورزی و میزان شادکامی کارورزان دکترای حرفه‌ای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور شهر اهواز انجام شد.

روش

این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی و همبستگی و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان رشته پزشکی عمومی در مقطع کارورزی بود. تعداد نمونه بر اساس فرمول نمونه‌گیری برابر با ۲۳۵ نفر بود که به صورت تصادفی ساده، انتخاب و وارد مطالعه شدند. برای هر کارورز یک برگ پرسشنامه تکمیل شد که شامل اطلاعات دموگرافیک و همچنین متغیرهای موردنیاز بر اساس پرسشنامه استاندارد بود.

یافته‌ها

میانگین نمره شادکامی کمتر از حد متوسط بود. بین نمره آزمون پیش‌کارورزی با نمره شادکامی ارتباط مستقیم و معنادار وجود داشت. در سال‌های اخیر با توجه به شیوع همه‌گیری کرونا، وضعیت تحصیلی و درسی دانشجویان خصوصاً دانشجویان رشته با چالش مواجه شده و نگرانی‌هایی را برای آنان فراهم آورده است. در این زمینه بایستی راهکارهای آموزشی به مطلوب‌ترین وجه ممکن بهبود یافته و کارگاه‌های آموزشی مناسب در زمینه متغیرهای روان‌شناختی فراهم گردد.

نتیجه‌گیری

کلیدواژه‌ها: آزمون پیش‌کارورزی، شادکامی، کارورز

* نویسنده مسئول، sayah_bargard@aol.com

می‌کنند. افراد شادکام در مشاغل خود موفق‌ترند، وظایف خود را بهتر انجام داده و قدرت حل مسأله بیشتری دارند (۱۳).

به نظر می‌رسد بین عملکرد تحصیلی به‌عنوان یک رفتار شاخص در بین دانشجویان و شادکامی یک رابطه‌ی منطقی باشد و این رابطه در مطالعات مختلف مورد تأیید قرار گرفته است. برای دانشجویان، مطالعه و تحصیل به عنوان نوعی کار محسوب می‌شود. بنابراین وقتی صحبت از شادکامی و رضایت در بین دانشجویان به میان می‌آید، رضایت از کار یا همان رضایت شغلی نیز می‌بایست مورد توجه قرار گیرد (۱۴).

در نهایت آیزنک (۱۹۴۵) شادکامی را به عنوان برون‌گرایی پایدار در نظر گرفت و خاطر نشان ساخت از زمانی که عواطف مثبت در شادکامی مورد توجه واقع شدند، شادکامی با جامعه‌پذیری آسان، تعامل مطلوب و لذت بخش با دیگران مرتبط دانسته شد. برخی دیگر از محققان نظیر چیکوتا و استابلز پیشنهاد کرده‌اند که شادکامی را در صورتی می‌توان به عنوان صفت در نظر گرفت که سه ملاک پایداری زمانی، همسانی بین موقعیت و علیت درونی را دارا باشد (۱۵). همچنین شادکامی را وابسته به فراوانی و درجه عواطف مثبت یا لذت، سطوح بالای رضایت در طول زندگی و نبود احساسات منفی مانند افسردگی و اضطراب دانسته‌اند که از مولفه‌های مؤثر بر وضعیت تحصیلی دانشجویان می‌باشد (۱۶).

با توجه به آنکه توجه به وضعیت تحصیلی دانشجویان گامی به‌سوی توسعه پایدار است که در سال‌های اخیر در کشورهای مختلف مورد توجه قرار گرفته است (۱۷). طی دو دهه گذشته، تعداد دانشگاه‌های علوم پزشکی و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی به‌دلیل نیاز شدید جامعه به سرعت رشد کرده‌اند. اگرچه گسترش بیش از پیش دانشگاه‌ها و افزایش پذیرش دانشجو مشکل کمبود نیروی انسانی را در برهه‌ای از زمان برطرف ساخت، ولی بایستی کیفیت آموزش را نیز مورد بررسی قرار داد و مؤلفه‌های مؤثر بر آن را مورد بررسی قرار داد (۱۸). بنابراین این مطالعه با هدف تعیین ارتباط بین شادکامی با نمره‌ی آزمون پیش‌کاروری در دانشجویان رشته پزشکی مقطع کارورزان دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور شهر اهواز در سال ۱۴۰۰ انجام شد.

روش

این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی و همبستگی بود که در سال ۱۴۰۰ بر روی کلیه دانشجویان رشته پزشکی عمومی مقطع کارورزی مشغول به تحصیل در دانشگاه جندی‌شاپور شهر اهواز انجام شد. پس از تصویب در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز به

شادکامی، اساسی‌ترین نیاز سلامت روانی انسان‌ها محسوب می‌شود (۱). احساس شادکامی یک حالت عاطفی خوب و خوشایندی است که با تجربی همانند خوشی، رضایت‌مندی از زندگی، تندرستی، امنیت و خشنودی همراه است (۲). فرد شادمان احساس خوبی دارد، از فعالیت‌های زندگی خود لذت می‌برد، دنیای درونش آرام است، ضعف‌های خود را می‌پذیرد و در مقابل مشکلات با ثبات است (۳-۵). به‌علاوه شادکامی اشتیاق انسان را به انجام فعالیت‌ها و تعاملات اجتماعی تسهیل می‌کند (۶).

در عصر حاضر دانشجویان از جمله اعضای مهم و تأثیرگذار جوامع به‌شمار می‌روند. از جمله مسائل مهم، توجه به بهداشت جسم و روان این قشر می‌باشد (۷). یکی از ویژگی‌های شخصیتی افراد مختلف شادکامی است که با همراه سایر مولفه‌ها می‌تواند در زمینه غلبه بر استرس‌ها و فشارهای ناشی از جنبه‌های مختلف زندگی مدرسان باشد (۸). شادکامی نام علمی ارزیابی افراد از زندگی‌شان می‌باشد. افراد، زندگی‌شان را به‌صورت قضاوت کلی یا به‌صورت ارزیابی از حیثه‌های خاص زندگی‌شان و احساسات هیجانی اخیر خود در رابطه با آنچه برایشان رخ داده است، مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهند (۹).

از آنجایی که دانشجویان هر جامعه نیروی انسانی و سازندگان فردای آن کشور تلقی می‌گردند، لذا سلامت روانی آن‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است. در این بین، دانشجویان علوم پزشکی و رشته‌های وابسته که با سلامت انسان‌ها سروکار دارند سلامت خود آن‌ها حائز اهمیت بوده که توجه محققان را به خود جلب نموده است (۱۰). عدم برخورداری از سلامت روانی تأثیر جدی بر امور آموزشی دانشجویان به‌جا می‌گذارد و افت تحصیلی و گاهی ترک تحصیلی را به دنبال دارد و موجب مشکلات رفتاری می‌گردد (۱۱).

شادکامی چندین جزء اساسی را در بر می‌گیرد، جزء هیجانی که فرد شادکام از نظر خلقی، شاد و خوشحال است، جزء اجتماعی که فرد شادکام از روابط اجتماعی خوبی با دیگران برخوردار است و می‌تواند از آنان حمایت اجتماعی دریافت کند و سرانجام جزء شناختی که باعث می‌شود فرد شادکام اطلاعات را به‌روشنی پردازش کرده، مورد تعبیر و تفسیر قرار دهد که در نهایت باعث احساس شادی و خوشبینی در وی می‌گردد (۱۲).

شادکامی دارای اثرات مثبت و اثربخشی برای افراد مختلف است، از جمله این اثرات افزایش قدرت تفکر و ارتقای کیفیت ارتباطات است. در این حالت احساس نوع دوستی افزایش یافته و افراد به یکدیگر کمک

آرجیل و همکاران ضریب آلفای ۰/۹۰ را با ۳۴۷ آزمودنی، فارنهام و بروینگ (۱۹۹۰) آلفای ۰/۸۷ را با ۱۰۱ آزمودنی، نوری (۱۹۹۳) با فرم کوتاه‌تری از پرسشنامه شادکامی آکسفورد آلفای ۰/۸۴ را با ۱۸۰ آزمودنی به‌دست آورده‌اند. علی‌پور آلفای کرونباخ پرسشنامه شادکامی آکسفورد را برابر با ۰/۹۱٪ به‌دست آورد. نوری در بررسی دیگری شناخت مثبت و خلق مثبت را یک عامل دانسته و فارنهام و بروینگ با تحلیل عاملی تنها به سه عامل دست یافته‌اند. بنابراین تحلیل عوامل همواره دستاورد یکسانی نداشته است. از نظر روایی سازه نیز روشن شده است که براساس تشخیص سه جزء فرضی شادکامی، همبستگی پرسشنامه شادکامی آکسفورد با مقیاس عاطفه برادبورن ۰/۳۲، همبستگی با مقیاس رضایت از زندگی آرجیل ۰/۵۷ و همبستگی با مقیاس افسردگی بک ۰/۵۲ بوده است.

پرسشنامه شادکامی آکسفورد شامل ۲۹ عبارت چهار گزینه‌ای است که بین صفر تا ۳ نمره‌دهی می‌شود. بالاترین نمره‌ای که آزمودنی می‌تواند در این مقیاس کسب کند ۸۷ است که بیانگر بالاترین حد شادکامی بوده و کمترین نمره این مقیاس صفر است که مؤید ناراضی بودن آزمودنی از زندگی و افسردگی فرد است. نمره به‌هنگار این آزمون بین ۴۰ تا ۴۲ است.

داده‌ها پس از جمع‌آوری در نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد بررسی قرار گرفتند. در متغیرهای کمی جهت توصیف داده‌ها از میانگین و انحراف استاندارد و در متغیرهای کیفی از توزیع و درصد فراوانی استفاده شد. نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد و جهت بررسی داده‌های کمی از آزمون تی و جهت داده‌های کیفی از آزمون کای دو استفاده شد. در انتها خاطر نشان می‌گردد که به کلیه شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها در پرسشنامه محرمانه بوده و پژوهشگر از این داده‌ها در مطالعه دیگر استفاده نخواهد کرد.

یافته‌ها

در جدول شماره (۱) میانگین نمره شادکامی و نمره آزمون پیش‌کارورزی در کارورزان نشان داده شده است.

جدول ۱. میانگین نمره شادکامی و نمره آزمون پیش‌کارورزی در کارورزان

Table 1. Average happiness score and pre-internship test score in interns

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	سطح معناداری ضریب همبستگی
نمره آزمون پیش‌کارورزی	۱۲۲/۶۳	۱۶/۵۹	۸۲	۱۷۰	$P = ۰/۰۰۰۱$
نمره شادکامی	۳۸/۶۲	۹/۱۴	۲۹	۴۷	$r = ۰/۳۲۵$

شماره IR.AJUMS.REC.1400.506 پژوهشگر به مکان اجرای مطالعه مراجعه نموده و پس از شناسایی کارورزان، آن‌ها را با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده وارد مطالعه نمود. با استفاده از نتایج به‌دست آمده از مطالعه حسینی و همکاران در سال ۲۰۱۵ برای نمره شادکامی از دانشجویان پزشکی و با در نظر گرفتن توان ۸۰ درصد و احتمال خطای نوع اول ۰/۰۵، حجم نمونه ۲۳۵ نفر محاسبه شد (۱۷).

معیارهای ورود به مطالعه عبارت بود از کلیه دانشجویان رشته پزشکی عمومی در مقطع کارورزی، که در دانشگاه جندی‌شاپور اهواز مشغول به تحصیل بودند و جهت شرکت در مطالعه رضایت داشتند. همچنین به بیماری‌های خاص، بیماری‌های مزمن و روحی-روانی مبتلا نبوده و داروی خاصی را مصرف نمی‌کردند. در مواردی که دانشجویان رضایت جهت شرکت در مطالعه نداشتند از مطالعه خارج شدند. همچنین در مواردی که دانشجویان دارای بستگان درجه یک مبتلا به بیماری روانی، بیماری مزمن و یا لاعلاج بود، اعتیاد به سیگار، قلیان، الکل یا مواد مخدر داشت و در طی سه ماهه گذشته رویداد استرس‌زایی را تجربه کرده بود از مطالعه خارج شد.

پژوهشگر پس از شناسایی کارورزان و دریافت رضایت آگاهانه، پرسشنامه شادکامی-فرم ۲۹ گویه‌ای آکسفورد-را در اختیار آنها قرار داد. علاوه بر آن، پرسشنامه بر روی سامانه پرس‌لاین (پرسشنامه آنلاین) قرار داده شد. پس از آن برای دانشجویان پیامی حاوی تشریح اهداف مطالعه در نرم‌افزارهای اطلاع‌رسان مانند واتس‌آپ ارسال شد و از آن‌ها درخواست شد تا در صورت تمایل بر روی لینک پرسشنامه کلیک کرده و به سؤالات با دقت پاسخ دهند. در مواردی که دانشجویان نرم‌افزار واتس‌آپ نداشت، پیامک برای وی ارسال شد. کلیک بر روی لینک پرسشنامه نشان‌دهنده رضایت دانشجوی جهت پاسخگویی به سؤالات و شرکت در مطالعه بود. جمع‌آوری داده‌ها تا تکمیل کل حجم نمونه ادامه یافت و نرخ بازگشت پرسشنامه ۱۰۰٪ بود.

پرسشنامه شادکامی آکسفورد در سال ۱۹۸۹ توسط آرجیل (Argyle) و لو تهیه شده است. فرم نهایی پرسشنامه ۲۹ ماده دارد و پس از انتشار این پرسشنامه پژوهش‌های زیادی درباره آن انجام شد.

در جدول شماره ۲، میانگین نمره شادکامی کارورزان بر حسب متغیرهای دموگرافیک مانند سن، جنسیت، وضعیت تأهل و علاقه‌مندی به رشته تحصیلی نشان داده شده است.

براساس جدول شماره ۱، میانگین نمره آزمون پیش‌کارورزی، برابر با $122/63 \pm 16/59$ بود. میانگین نمره شادکامی نیز برابر با $38/62 \pm 9/14$ و کمتر از حد متوسط بود. بین نمره آزمون پیش‌کارورزی با نمره شادکامی ارتباط مستقیم و معنادار وجود داشت ($P < 0/05$).

جدول ۲. میانگین نمره شادکامی کارورزان بر حسب متغیرهای دموگرافیک مانند سن، جنسیت، وضعیت تأهل و علاقه‌مندی به رشته تحصیلی
Table 2. The average happiness score of the interns according to demographic variables such as age, gender, marital status and interest in the field of study

متغیر	توزیع (درصد) فراوانی	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
جنسیت	مرد	۳۶/۱۶	۶/۱۲	۰/۰۹۸
	زن	۳۷/۸۹	۷/۳۷	
سن	کمتر از ۲۵ سال	۳۷/۲۱	۵/۰۴	۰/۹۵۶
	بیشتر از ۲۵ سال	۳۷/۹۶	۵/۷۴	
وضعیت تأهل	مجرد	۱۸۳ (۷۷/۸)	۵/۷۸	۰/۰۵۵
	متاهل	۵۲ (۲۲/۲)	۶/۳۳	
علاقه‌مندی به رشته تحصیلی	دارد	۱۸۱ (۷۷)	۶/۰۴	۰/۰۲۶
	در حد متوسط ندارد	۱۸ (۷/۶)	۶/۷۱	
		۳۶ (۱۵/۴)	۶/۹۶	

معنادار وجود نداشت ($P > 0/05$) اما با علاقه‌مندی به رشته تحصیلی کارورزان ارتباط معنادار بود ($P < 0/05$).

در جدول ۳، میانگین نمره شادکامی کارورزان بر حسب متغیرهای اقتصادی-اجتماعی مانند وضعیت درآمد و محل سکونت نشان داده شده است.

براساس جدول ۲، ۱۸۳ نفر (۷۷/۸٪) از کارورزان مورد بررسی مجرد، میانگین سن برابر با $25/75 \pm 4/12$ سال و ۱۴۱ نفر (۶۰٪) زن بودند. همچنین ۱۸۱ نفر (۷۷٪) به رشته تحصیلی خود علاقه‌مند بودند. بین میانگین نمره شادکامی با سن، جنسیت و وضعیت تأهل کارورزان ارتباط

جدول ۳. میانگین نمره شادکامی کارورزان بر حسب متغیرهای اقتصادی-اجتماعی مانند وضعیت درآمد و محل سکونت

Table 3. The average happiness score of interns according to socio-economic variables such as income status and place of residence

متغیر	توزیع (درصد)	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری
محل سکونت	خوابگاه	۶۴ (۲۷/۲)	۵/۱۶	۰/۹۵۶
	با خانواده	۱۰۲ (۴۳/۵)	۶/۷۵	
	منزل شخصی	۶۹ (۲۹/۳)	۶/۰۹	
وضعیت درآمد خانواده	پایین (اداره کار و کمتر از آن)	۴۱ (۱۷/۴)	۳/۰۱	۰/۰۴۷
	متوسط (بین ۴ تا ۸ میلیون تومان) بالا (بیشتر از ۸ میلیون تومان)	۱۰۵ (۴۴/۶)	۶/۷۸	
		۸۹ (۳۸)	۶/۱۳	

بحث

شادکامی، یک صفت شخصیتی فرضی مشخص، با نشاط و سرزندگی، مردم‌آمیزی، قابلیت اعتماد و نظایر آن تعریف شده است. اینکه، آدمیان چه چیزی را شادی تلقی کنند دلایل فراوان دارد. هر چند از روان‌شناسان شناختی، کمتر کسی دامنه نظریه پرآدزش را به شادی و شادکامی کشانده است، اما شکی نیست که شادی جنبه شناختی در خور توجهی دارد.

براساس جدول ۳، سطح درآمد خانواده در ۱۰۵ نفر (۴۴/۶٪) از کارورزان مورد بررسی در حد متوسط بود. محل سکونت در ۱۰۲ نفر (۴۳/۵٪) از کارورزان مورد بررسی همراه با خانواده بود. بین میانگین نمره شادکامی با وضعیت درآمد خانواده کارورزان ارتباط معنادار داشت اما با محل سکونت ارتباط معنادار نبود ($P > 0/05$).

مورد بررسی قرار گرفتند. در هر دو مطالعه نیز رابطه مستقیم و معنادار بین شادکامی و نمره درسی دانشجویان وجود داشت.

شیخ مونس و همکاران در مطالعه‌ای بر روی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، نشان دادند که میانگین نمره آزمودنی‌ها در پرسشنامه شادکامی ۴۱/۲۳۲ بود (۱۸). میانگین شادکامی در گروه سنی ۲۲-۱۸ سال ۴۲/۸۷ و در گروه سنی ۲۲-۳۱ سال ۳۸/۷۹ بود که تفاوت معنی‌داری را نشان می‌داد نتایج دو مطالعه با یکدیگر همسو نبود به طوری که در مطالعه حاضر میانگین نمره شادکامی اندکی پایین‌تر از مطالعه شیخ یونسی و ارتباط معناداری بین سن با نمره شادکامی وجود نداشت. علت عدم هم‌سویی در نمره شادکامی می‌تواند ناشی از افت کیفیت زندگی در دو سال اخیر در اثر شیوع همه‌گیری کرونا باشد. همچنین در مطالعه حاضر، دانشجویان مقطع کارورزی مورد بررسی قرار گرفتند که انحراف معیار سن آنها بسیار کم و میانگین سنی پراکنده‌ای نداشتند.

براتی و همکاران در مطالعه‌ای، ۳۴۹ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند را مورد بررسی قرار دادند. میانگین سنی دانشجویان $29/3 \pm 21/9$ سال و میانگین نمره شادکامی آن‌ها $44/1 \pm 12/09$ بود (۲۰). بین نمره شادکامی برحسب جنس، محل سکونت و علاقه به رشته تحصیلی تفاوت آماری معنی‌داری وجود داشت. نتایج دو مطالعه در برخی از یافته‌ها با یکدیگر همسو نبود به طوری که در مطالعه حاضر میانگین نمره شادکامی اندکی پایین‌تر از مطالعه شیخ یونسی و ارتباط معناداری بین سن با نمره شادکامی وجود نداشت. علت عدم هم‌سویی در نمره شادکامی می‌تواند ناشی از افت کیفیت زندگی در دو سال اخیر در اثر شیوع همه‌گیری کرونا باشد. در هر دو مطالعه بین علاقه‌مندی به رشته تحصیلی با شادکامی تفاوت معنادار وجود داشت.

امیدیان و همکاران در مطالعه‌ای، ۵۵۴ دانشجوی دختر و پسر دانشگاه یزد را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد که دانشجویان دختر و پسر از نظر نمرات شادکامی با هم تفاوت معنی‌داری ندارند که با مطالعه حاضر همسو بود (۲۱).

دلاور و همکاران در مطالعه‌ای ۲۱۳ دانشجو را انتخاب و نشان داد که دانشجویان در شادکامی وضعیت خوب قرار دارند. همچنین نتایج نشان داد که رابطه معناداری بین جنسیت و مقطع تحصیلی مختلف با شادکامی وجود ندارد که با نتایج مطالعه حاضر در این یافته همسو بود. ولیکن در مطالعه حاضر میزان شادکامی دانشجویان کمتر از حد متوسط بود.

کولکارنی و همکاران در دانشکده پزشکی ماهاراشترا، مشاهده کردند که میزان شادکامی ۷۰٪ از دانشجویان پزشکی در حد متوسط است (۱۶). دانشجویان دختر کمی خوشحال‌تر از دانشجویان پسر بودند اما تفاوت معنادار نبود. مشخص شد که ۴۹٪ از شرکت‌کنندگان در مطالعه از نداشتن حقوق کافی ناراضی بودند. در مطالعه حاضر شادکامی دانشجویان کمتر از حد متوسط و نسبت به مطالعه کولکارنی پایین‌تر بود. عدم هم‌سویی شادکامی می‌تواند ناشی از مکان زندگی دانشجویان، امید و رضایت از زندگی در آن‌ها بوده همچنین از سال ۲۰۲۰ میلادی تاکنون جهان شیوع همه‌گیری کرونا را تجربه نموده که می‌تواند بر کاهش شادکامی تأثیرگذار باشد. در هر دو مطالعه شادکامی زنان کمی بیشتر از دانشجویان مرد بود اما تفاوت معنادار نبود، همچنین در هر دو مطالعه سطح درآمد از عوامل مؤثر بر شادکامی دانشجویان بود.

حسینی و همکاران در مطالعه‌ای ۲۱۰ نفر از دانشجویان پزشکی دانشگاه یزد را مورد بررسی قرار داد (۱۷). میزان شادکامی برابر $52/24 \pm 9/353$ و بالاتر از حد متوسط بود در زمینه شادکامی کلی هیچکس میزان شادکامی عالی را کسب نکرده است. در ۶۴/۸ درصد از دانشجویان میزان شادکامی در حد خوب بوده است. در مطالعه حاضر شادکامی دانشجویان کمتر از حد متوسط و نسبت به مطالعه حسینی پایین‌تر بود. عدم هم‌سویی شادکامی می‌تواند ناشی از افت کیفیت زندگی و افزایش مشکلات اجتماعی-اقتصادی در دو سال اخیر در آن‌ها بوده. همچنین از سال ۲۰۲۰ میلادی تاکنون جهان شیوع همه‌گیری کرونا را تجربه نموده که می‌تواند بر کاهش شادکامی تأثیرگذار باشد. همچنین مرگ و میر ناگهانی ناشی از کرونا در خانواده‌ها، بسیاری از افراد با مشکلات روان‌شناختی روبرو ساخته است.

صفری و همکاران در مطالعه‌ای بر ۱۸۰ نفر از دانشجویان علوم پزشکی بقیه‌الله بیان نمود که میانگین سنی شرکت‌کنندگان در پژوهش $29/33 \pm 7/03$ بود و اکثریت آن‌ها (۸۰ درصد) مذکر بودند (۱۹). عمده شرکت‌کنندگان از رشته‌های پزشکی و پرستاری بودند (۵۵ درصد). میانگین استاندارد نمره شادکامی $4/36 \pm 0/58$ و میانگین معدل تحصیلی دو نیم‌سال گذشته دانشجویان مورد مطالعه نیز $15/41 \pm 1/81$ به دست آمد. عواملی همچون وضعیت تأهل، سن، مقطع و رشته تحصیلی و همچنین شاخص پیشرفت تحصیلی دارای ارتباط معنی‌دار با شادکامی بوده، همچنین همبستگی مثبت و معنی‌داری بین سه متغیر اصلی مطالعه یعنی شادکامی، خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی یافت گردید جامعه مورد بررسی در هر دو مطالعه دارای تفاوت‌هایی با یکدیگر بود به طوری که در مطالعه حاضر فقط دانشجویان پزشکی در مقطع کارورزی

۸۷، $43 \pm 1/25$ بود که در مطالعه حاضر میانگین نمره شادکامی کمتر بود (۲۳).

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه نشان داد که نمره شادکامی دانشجویان رشته پزشکی در مقطع کارورزی کمتر از حد متوسط بود. بین نمره آزمون پیش‌کارورزی با نمره شادکامی ارتباط مستقیم و معنادار وجود داشت. همچنین بین میانگین نمره شادکامی با جنسیت، سن، وضعیت تأهل و محل سکونت کارورزان ارتباط معنادار وجود نداشت اما با وضعیت درآمد خانواده کارورزان و علاقه‌مندی به رشته تحصیلی ارتباط معنادار بود. با توجه به نتایج مطالعه پیشنهاد می‌شود که مطالعاتی در زمینه عوامل مؤثر بر بهبود شادکامی در دانشجویان انجام شده و در جهت تقویت همان عوامل اقدامات لازم را انجام داد. در دو سال اخیر با توجه به شیوع همه‌گیری کرونا، وضعیت تحصیلی و درسی دانشجویان خصوصاً دانشجویان رشته پزشکی که بایستی در بالین حضور داشته باشند با چالش مواجه شده و نگرانی‌هایی را برای آنان فراهم آورده است. در این زمینه بایستی راهکارهای آموزشی به مطلوب‌ترین وجه ممکن بهبود یافته و کارگاه‌های آموزشی مناسب در زمینه متغیرهای روان‌شناختی فراهم گردد.

امامی در مطالعه‌ای ۱۰۰ نفر از دانشجویان دختر را مورد بررسی قرار داد، یافته‌ها نشان داد که عملکرد تحصیلی و شادکامی دانشجویان دختر با سطح فعالیت بدنی کم، متوسط و شدید به صورت معنی‌داری متفاوت است. در مطالعه حاضر نیز بین نمره پیش‌کارورزی (به‌عنوان یک معیار جهت تعیین عملکرد تحصیلی) و شادکامی ارتباط معنادار وجود داشت. ملاخلیلی و همکاران در مطالعه‌ای ۳۶۰ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان را مورد بررسی قرار داد. یافته‌های این مطالعه نشان داد که میانگین شادکامی در دانشجویان پایین‌تر از حد متوسط ($40/35$ از 87) بود (۲۲). شادکامی با سن رابطه معکوس، با درآمد رابطه مستقیم و با سایر ویژگی‌های جمعیت شناختی رابطه‌ای نداشت. در هر دو مطالعه شادکامی دانشجویان پایین‌تر از حد متوسط بود که دو مطالعه از این نظر با یکدیگر همسو بودند. البته تفاوت دو مطالعه در آن بود که مطالعه حاضر در بین دانشجویان پزشکی اما مطالعه ملاخلیلی در بین دانشجویان غیرپزشکی انجام شد. همچنین در هر دو مطالعه بین شادکامی و سطح درآمد ارتباط معنادار وجود داشت.

توان در مطالعه‌ای، ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد که میانگین سنی افراد $21/01 \pm 3/55$ سال به‌دست آمد. میانگین نمره شادکامی از مجموع نمره

References

- Sanagoo A, Jouybari L, Rezaiean M, Jafari SY, Hosseini SA. Explaining the Happiness Experience of the Students in Golestan University of Medical Sciences. *Journal of Research Development in Nursing and Midwifery*. 2011;8(1):1-10. <http://nmj.goums.ac.ir/article-1-109-en.html>
- Ali Mohammadi K, Azarbayjani M. An Investigation of the Relationship between Islamic Happiness and Psychological Happiness among the Students of Qom University. *Psychology and Religion*. 2010;3(7):7-28. <https://ensani.ir/fa/article/123812/>
- Jafari A, Abedi R, Liaghat Dar M. Shademaniye daneshjuyane daneshgahe olum pezeshki esfahan, mizan va avamele mortabet ba an. *Teb va Tazkieh*. 2004;13(3):15-23. https://www.tebvatazkiye.ir/article_52457.html
- Farhadi A, Javaheri F, Gholami Y, Farhadi P. The amount of mirthfulness and its relation with self-reliance in students of lorestan university of medical sciences. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2005;7(25-26) <https://www.sid.ir/fileservers/jf/75813842607.pdf>
- Abedi MR, Mirshah Jafari E, Liaghatdar MJ. Standardization of the Oxford Happiness Inventory in Students of Isfahan University. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2006;12(2):95-100. <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-1-en.html>
- Zeini Malekabad H, Nilsaz N. Happiness and Joyfulness from the Viewpoint of Holly Koran & Islamic traditions. *Culture in Islamic University*. 2012;1(1):50-68. https://ciu.nahad.ir/article_241.html?lang=fa
- DiMatteo MR. *The Psychology of Health*. Tehran: SAMT; 2013. <https://samt.ac.ir/fa/book/1011>
- Babolhavayeji F, Rostami A, Nasab, Tajodini O, Nasab FH. Spiritual Intelligence and Happiness Correlation among University of Tehran Librarians. *Journal of Academic Librarianship and Information Research*. 2012;45(4):101 <https://www.magiran.com/paper/1063973>
- Diener E, Oishi S, Lucas RE. Personality, culture, and subjective well-being: emotional and cognitive evaluations of life. *Annu Rev Psychol*. 2003;54(403-25). [Doi:10.1146/annurev.psych.54.101601.145056](https://doi.org/10.1146/annurev.psych.54.101601.145056)
- Sharifi K, Sooky Z, Tagharrobi Z, Akbari H. Happiness and its related factors among the students of Kashan university of medical sciences in 2006-7. *Feyz Medical Sciences Journal*. 2010;14(1):62-9.

- <http://feyz.kaums.ac.ir/article-1-875-en.html>
11. Hoseini ST, Kamalizade T. Happiness and Joyfulness in Holy Koran & Islamic Tradition. *Culture in the Islamic University*. 2012;1(1):117-37.
https://ciu.nahad.ir/article_245.html?lang=fa
 12. Valois RF, Zullig KJ, Huebner ES, Drane JW. Physical activity behaviors and perceived life satisfaction among public high school adolescents. *J Sch Health*. 2004;74(2):59-65.
Doi:10.1111/j.1746-1561.2004.tb04201.x
 13. Argyle M. *The psychology of happiness*. London: Routledge; 2013.
<https://doi.org/10.4324/9781315812212>
 14. Reisbig AMJ, Danielson JA, Wu T-F, Hafen M, Krienert A, Girard D, et al. A Study of Depression and Anxiety, General Health, and Academic Performance in Three Cohorts of Veterinary Medical Students across the First Three Semesters of Veterinary School. *Journal of Veterinary Medical Education*. 2012;39(4):341-58.
Doi:10.3138/jvme.0712-065R
 15. Bandura A. *Social cognitive theory of personality. The coherence of personality: Social-cognitive bases of consistency, variability, and organization*. New York, NY, US: Guilford Press; 1999. p. 185-241.
ISBN: 1-57230-436-7
 16. Kulkarni S, Sanjeev C. Happiness level among medical students of a medical college. *International Journal Of Community Medicine And Public Health*. 2019;6(7):3024-8.
Doi:10.18203/2394-6040.ijcmph20192846
 17. Hosseini Kasnavieh F, Salimi T, Nadi Sakhvidi M, Ahmadi E. Happiness in Externs in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2012. *The Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences*. 2015;23(2):1945-52.
<http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-2953-en.html>
 18. Sheikhmoonesi F, Zarghami M, Khademloo M, Alimohammadi MM. Happiness and Associated Demographic Factors among Medical Students of Mazandaran University of Medical Sciences, 2010. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*. 2013;22(97):132-7.
<http://jmums.mazums.ac.ir/article-1-1767-en.html>
 19. Saffari M, Sanaeinasab H, Rashidi Jahan H, Purtaghi G, Pakpour A. Happiness, Self-efficacy and Academic Achievement among Students of Baqiyatallah University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education Development*. 2014;7(13):45-56.
<http://edujournal.zums.ac.ir/article-1-185-en.html>
 20. Barati F, Ashrafi Z, Najafi F, Karimi A, Sharifzade G. The investigation of happiness status and its related factors in students of Birjand University of Medical Sciences in 2013. *Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences*. 2015;3(2):30-26.
<http://jms.thums.ac.ir/article-1-288-en.html>
 21. Omidian M. The study of mental health & happiness among Yazd university students. *Research in Clinical Psychology and Counseling*. 2009;010(1):-.
Doi:10.22067/ijap.v10i1.6842
 22. Molla Khalili H, Mojiri S, Ashrafi Rizi H, Faghihi Habib Abadi H. Health literacy and happiness in students of Isfahan universities. *Journal of Management And Medical Informatics School*. 2017;3(2):218-0.
<http://jms.kmu.ac.ir/article-1-141-fa.html>
 23. Tavan B, Jahani F, Rafeei M. The Relationship between Self-esteem and Happiness among Students of Arak University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2014;14(6):474-82.
<http://ijme.mui.ac.ir/article-1-3160-en.html>